

Na osnovu člana 7. stav 2. tačka 7. i člana 9. stav 1. tačka 2. Zakona o društvima za osiguranje Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 17/05, 1/06, i 64/06) i člana 16. stav 1. tačka 2. Statuta Agencije za osiguranje Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 30/06), Upravni odbor Agencije za osiguranje Republike Srpske, na sjednici 17. decembra 2008. godine, donio je

**PRAVILNIK
O NAČINU PROCJENJIVANJA BILANSNIH I VANBILANSNIH
POZICIJA DRUŠTVA ZA OSIGURANJE**

I - OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Ovim Pravilnikom uređuje se način procjenjivanja bilansnih i vanbilansnih pozicija društva za osiguranje.

II – POSEBNE ODREDBE

Član 2.

Društvo za osiguranje je obavezno da procjenjuje aktivu, u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo, Međunarodnim računovodstvenim standardima i ovim Pravilnikom.

Član 3.

- (1) Društvo za osiguranje obavezno je da o stanju i procjeni aktive izvještava Agenciju za osiguranje Republike Srpske (u daljem tekstu: Agencija) u skladu sa odredbama ovog Pravilnika, a u rokovima za izradu i dostavu finansijskih izvještaja propisanih zakonom kojim se uređuje računovodstvo.
- (2) Društvo za osiguranje obavezno je da o stanju, procjeni naplativosti i otpisu potraživanja izvještava Agenciju tromjesečno, sa stanjem na zadnji dan tromjesečja, u roku od mjesec dana od dana isteka tromjesečja.
- (3) Izuzetno od odredbi stava 2. ovog člana, podaci o stanju na posljednji dan kalendarske godine dostavljaju se u roku propisanom za dostavu godišnjih finansijskih izvještaja.
- (4) Direktor Agencije može da donese Uputstvo za primjenu ovog Pravilnika, kojim se bliže uređuje oblik i sadržaj izvještaja i dodatnih dokumentata, koji su društva obavezna da dostavljaju u skladu odredbama Pravilnika, kao i način njihovog dostavljanja.

Član 4.

- (1) Povezanim i matičnim društvom, u smislu ovog Pravilnika, smatraju se društva koja su kao takva određena Zakona o društvima za osiguranje i propisima Agencije.
- (2) Jednim dužnikom, u smislu ovog Pravilnika, smatraju se sva povezana i matična lica čiji su stepen ili način povezanosti takvi da predstavljaju jedinstveni rizik.

- (3) Pravnim poslom zaključenim po netržišnim uslovima, u smislu ovog Pravilnika, smatra se posao koji je po objektivnim kriterijumima na domaćem tržištu nepovoljniji za društvo za osiguranje u mjeri u kojoj to nije moglo ostati nepoznato licu koje je u ime društva za osiguranje zaključilo pravni posao.

Član 5.

Društvo za osiguranje obavezno je da hartije od vrijednosti kojima se trguje na organizovanom tržištu hartija od vrijednosti i kojima dospelost nije bitan element procjenjuje na osnovu poštene (fer) vrijednosti.

Član 6.

- (1) Društvo za osiguranje obavezno je da hartije od vrednosti kojima se ne trguje na organizovanom tržištu hartija od vrijednosti i kojima dospelost nije bitan element procjenjuje na osnovu nabavne vrijednosti, a gubitak po osnovu smanjenja vrijednosti i nenaplativosti utvrđuje se prema pojedinačnoj procjeni finansijske sposobnosti emitenta ili dužnika.
- (2) Finansijska sposobnost emitenta ili dužnika pravnog lica procjenjuje se na osnovu sljedećih kriterijuma, navedenih po opadajućoj važnosti:
- 1) solventnost
 - 2) likvidnost,
 - 3) tokovi novca u prethodnom periodu i očekivani budući tokovi novca,
 - 4) profitabilnost,
 - 5) opšti uslovi poslovanja i perspektiva, kao i pojedinačni položaj na tržištu djelatnosti kojom se bavi,
 - 6) urednost u izmirenju obaveza,
 - 7) kvalitet i stručnost menadžmenta.

Član 7.

Smanjenje, odnosno povećanje (promjena vrijednosti) aktive utvrđeno procjenom na osnovu kriterijuma iz člana 5. i 6. ovog Pravilnika iskazuje se kao rashod, odnosno prihod društva za osiguranje ili se priznaje direktno u kapital u skladu sa MRS- 39.

Član 8.

Početna i naknadna procjena potraživanja, kao i knjiženje promjene vrijednosti utvrđene procjenom, vrši se u skladu sa MRS 39-Finansijski instrumenti: priznavanje i odmjeravanje.

Član 9.

Društvo za osiguranje je obavezno da pojedinačnu ispravku vrijednosti vrši u visini cjelokupnog iznosa sljedećih potraživanja:

- 1) potraživanja od zastupnika po osnovu naplate izvršene u ime i za račun društva za osiguranje, koje nije prenjeto u roku od deset dana od nastanka tog potraživanja;

- 2) potraživanja po osnovu pravnog posla zaključenog pod netržišnim uslovima;
- 3) potraživanja sa sumnjivim ili spornim pravnim osnovom.

Član 10.

Društvo za osiguranje vrši direktan otpis potraživanja ako je nemogućnost naplate tog potraživanja izvjesna i dokumentovana.

Član 11.

- (1) Procjenu naplativosti potraživanja, kod kojih je dospjelost bitan element, osim potraživanja iz člana 9. ovog Pravilnika, društvo za osiguranje vrši na osnovu pojedinačne procjene finansijske sposobnosti dužnika, u skladu s kriterijumima iz člana 6. stav 2. ovog Pravilnika i trajanja docnje u izmirivanju obaveza prema društvu za osiguranje.
- (2) Potraživanja društva za osiguranje prema kriterijumima iz stava 1. ovog člana razvrstavaju se u sljedeće kategorije:
 - 1) prva kategorija:
 - a) potraživanja od dužnika čija je finansijska sposobnost zadovoljavajuća po svim kriterijumima,
 - b) potraživanja od dužnika koji svoje obaveze izmiruje blagovremeno, a izuzetno s docnjom do tri mjeseca;
 - 2) druga kategorija:
 - a) potraživanja od dužnika čija finansijska sposobnost nije zadovoljavajuća, ali se ne očekuje njeno pogoršanje, osim potraživanja od nesolventnog i nelikvidnog dužnika,
 - b) potraživanja od dužnika koji svoje obaveze izmiruje s docnjom do pet, a izuzetno s docnjom do šest mjeseci;
 - 3) treća kategorija:
 - a) potraživanja od dužnika čija finansijska sposobnost nije zadovoljavajuća posebno ako se uzme u obzir kriterijum solventnosti ili likvidnosti,
 - b) potraživanja od dužnika koji svoje obaveze izmiruje s docnjom do sedam, a izuzetno s docnjom do devet mjeseci;
 - 4) četvrta kategorija:
 - a) potraživanja od dužnika u stečaju ili od dužnika za koga se osnovano može očekivati da će nad njim biti otvoren stečaj,
 - b) potraživanja od dužnika koji svoje obaveze izmiruje s docnjom od preko devet mjeseci,
 - v) potraživanja od dužnika koji obaveze po osnovu premije neživotnog osiguranja ne plaća poslije isteka perioda osiguranja, a ako je taj period duži od jedne godine, ne plaća ih poslije isteka godinu dana od započinjanja perioda osiguranja za tu godinu,
 - g) potraživanja od dužnika koji obaveze po osnovu premije reosiguranja ne plaća poslije isteka perioda reosiguranja, a ako je taj period duži od jedne godine, ne plaća ih poslije isteka godinu dana od započinjanja perioda reosiguranja za tu godinu,

- d) potraživanja od lica koje je povezano lice s društvom za osiguranje, a koja bi inače bila klasifikovana u drugu ili treću kategoriju.

Član 12.

- (1) Indirektan otpis se za prvu kategoriju potraživanja vrši u iznosu od 5% do 10%, za drugu kategoriju u iznosu od 25% do 50%, za treću kategoriju u iznosu od 50% do 75% i za četvrtu kategoriju u iznosu od 100% potraživanja iz tih kategorija.
- (2) Potraživanja iz ovog člana iskazuju se po nominalnoj vrijednosti umanjenoj za visinu iznosa koji je, prema procjeni izvršenoj u smislu ovog Pravilnika, vjerovatno nenaplativ.
- (3) Otpis po bilansnim i vanbilansnim pozicijama izvršen u skladu sa stavom 1. ovog člana iskazuje se kao rashod i umanjenje bilansne aktive.

Član 13.

- (1) Potraživanja od jednog dužnika na koja se odnose kriterijumi iz člana 6. i 11. ovog Pravilnika klasifikuju se na osnovu strožijeg kriterijuma.
- (2) Potraživanja od jednog dužnika na koja se odnose kriterijumi iz člana 11. ovog Pravilnika mogu se klasifikovati isključivo po kriterijumu docnje u ispunjavanju obaveza prema društvu za osiguranje, pod uslovom da potraživanja od tog dužnika iznose manje od 1% garantnog fonda tog društva.
- (3) Odredba stava 2. ovog člana ne odnosi se na potraživanja od lica koja su povezana lica s društvom za osiguranje.

Član 14.

Sva potraživanja od povezanih lica klasifikuju se u istu kategoriju, koja se određuje na osnovu najnepovoljnije klasifikovanog potraživanja od jednog od tih lica.

Član 15.

- (1) Dospjelost, odnosno docnja u naplati potraživanja, u smislu ovog Pravilnika, utvrđuje se prema prvobitnom datumu dospjeća.
- (2) Potraživanja po osnovu pravnog posla kojim su dužniku neposredno ili posredno data sredstva za izmirenje ranijeg potraživanja klasifikuju se prema datumu dospjeća ranijeg potraživanja.
- (3) Izuzetno od stava 1. ovog člana, potraživanja koja su jednom restrukturirana u postupku privatizacije ili finansijske konsolidacije dužnika u slučaju stečaja, klasifikuju se prema roku njihove dospjelosti koji je utvrđen u tom postupku.
- (4) Ako se dug prenosi na drugog dužnika, uz saglasnost povjerioca, potraživanje prema novom dužniku klasifikuje se prema roku njegove dospjelosti u odnosu na ranijeg dužnika.

Član 16.

- (1) Društvo za osiguranje je obavezno da vodi evidenciju o svakom dužniku prema kome zbir potraživanja iznosi 1% ili više garantnog fonda tog društva, s dokumentacijom koja sadrži ažurne, potpune i tačne podatke značajne za preuzimanje rizika naplate potraživanja od tog dužnika i za upravljanje rizikom likvidnosti ovog društva radi izmirivanja obaveza prema osiguranicima i ostalim povjeriocima u ugovorenim, odnosno propisanim rokovima.

- (2) U slučaju da društvo za osiguranje ne vodi evidenciju, odnosno da ne posjeduje dokumentaciju iz stava 1. ovog člana, sva potraživanja od dužnika klasifikuju se u četvrtu kategoriju.
- (3) Ako podaci iz stava 1. ovog člana djelimično nedostaju ili su manje značajni, potraživanja od dužnika klasifikuju se u narednu nepovoljniju kategoriju od one u koju bi trebalo da budu klasifikovana.

III - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 17.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Broj: UO -70/08
17. decembra 2008. godine
Banja Luka

Predsjednik
Upravnog odbora,
Branka Bodroža